

VIẾT CHO NGƯỜI "ĐÃ CHẾT"

(Bài 7)

*/ Chuyện đời nay và chuyện đời xưa.

Thư gửi Uyên Thao.

San Jose, May 21/2017, Chủ nhật, 7:57 PM.

Anh Uyên Thao ơi,

Cách đây vừa đúng 2 tháng (Mar 14/2017), TVân rơi hoàn toàn vào tâm trạng tuyệt vọng sau 3 tháng ở VN, tìm hoài mà vẫn không ra Người Tình Âm Nhạc.

Quán café dự tính khai trương mùa Noel 2016 (như đã kể anh nghe) bị phé bỏ ngang xương "do tự ý TVân".

(Lại thêm một món nợ ân tình phải mang với cô bé tên Giang, kiếp này không còn dịp để trả, đành hẹn trả kiếp sau vậy).

Cung đàn đứt đoạn. Người xưa đã chết trong-cuộc-sống-hãy-còn-hiện-hữu.

Quay lại Mỹ, tâm trạng tan hoang, ảo ảnh vỡ nát, TVân không biết làm gì ngoài chuyện vùi đầu trong thuốc ngủ để quên!

Vậy mà, anh Uyên Thao có biết, chỉ vài giòng thư ngắn của độc giả, đặc biệt là của cô em họ ở Nha Trang, (người đã nhắc "đừng quên túi lá đu đủ của anh Uyên Thao") đã vực Thu Vân dậy.

Đọc cho anh nghe những lời thư rất đẹp của cô ấy:

"(...) Tâm hiếu chị và chỉ biết khuyên chị nên nâng niu đời mình theo một nghĩa mới, cách thức mới. Một kiểu trả nợ cho bản thân bằng cách ít nhìn vào nó nhất nhưng chăm lo cho nó nhiều hơn. Niềm vui phải tranh thủ, phải giành giật mới có chị ạ! Tự xem bản thân như một đứa con nhỏ mà mình có trách nhiệm nuôi dưỡng bằng tất cả những thứ gì có thể gom lấy từ cuộc đời. Từ nắng sớm trên cao, những đêm trăng lạnh, buổi rượu cùng bạn bè, chút âm nhạc, hoặc muôn trùng viết lách...

Chị sẽ bắt công khi để sống mất cái tâm hồn bất tận của chị rơi vào tuyệt vọng; chị chỉ nên cho nó -sự tuyệt vọng- một góc nhỏ như nét chấm phá cá biệt cho toàn cảnh bức tranh đời sống động của mình. Chúc chị sớm phục hồi nguồn năng lượng quý báu để sống trọn vẹn với "người tình Văn Chương" muôn thuở!

Anh Uyên Thao ơi,

Những người như anh và TVân chỉ cần các “món ăn” như thế chứ không cần cao lương mỹ vị.

Lại cậu em đạo diễn Đoàn Khoa ở Sài Gòn, gửi lá thư ngắn:

Em vẫn nói "nghệ thuật" đã giúp mình vượt qua và lấp phần nào lỗ trống tâm hồn, nhưng trong thực tế không phải lúc nào cũng vậy. Mỗi người làm nghệ thuật vốn dĩ cô đơn -đó là một thuộc tính gần như bắt buộc- bởi nếu quá viên mãn thì làm sao ra được tác phẩm!

(...) Chị vừa trải qua khoảng thời gian 3 tháng trong quê hương, tuy "lu bu" nhưng "sống động". Bây giờ trở lại kiểu sống bên Mỹ, chắc chắn là một sự hụt hẫng! Ở đây, tụi em vẫn gặp những chuyện phiền toái (chị ở ngoài sẽ không biết được những chuyện này - có thể có, nhưng ở dạng khác)... rồi em nghĩ ở đâu cũng vậy, có những chuyện làm mình tổn thương!

Em đang tập viết lại... những mẫu hỏi còn học trường sân khấu (...) Điều này giống như một loại "ma túy" để em quên nhiều thứ! Em vẫn không biết sẽ "động viên" chị cách nào... chỉ mong chị tìm ra cái gì đó để "lu bu".

Và bây giờ rõ ràng là “lu bu” thật. Các bài “viết cho người đã-chết-đang-còn-sống” làm TVân lu bu quá. Ăn cũng với cái laptop, ngủ cũng cái laptop chui theo vào trí não, không còn chút thì giờ rảnh cầm lên cây violon yêu dấu. Thôi, tạm thời quên nó. Tháng sau về VN với San, sẽ đem nó theo và sống lại với nó ít lâu.

Phải chọn anh ạ. Hoặc Văn Chương hoặc Âm Nhạc chứ không còn có thể tham lam ôm đồm nữa.

*Với vấn đề này, luôn luôn TVân lý luận (như một cách tự biện hộ), rằng, trong một khoảng thời gian nào đó mà TVân sống với âm nhạc thì **chỉ một mình mình** vui thú, hoặc hơn nữa là các con gà, con mèo con chó thương thức; trong khi cùng thời gian đó mà sống với cây viết để một bản văn chào đời thì **sẽ có nhiều độc giả được vui theo.***

Vì vậy mà phải chọn.

Và mấy ngày qua, TVân đã chọn “cái bàn có các trang viết-cho-người-đã-chết” chứ không còn cây đàn rất dấu yêu của một thời lang bạt thuở xưa .

□

Cô em gái thứ nhất của tôi tên My Châu.

My Châu rõ ràng ngoan hiền thực nữ, nói năng nhỏ nhẹ, tính tình trầm lặng. My Châu không thân với tôi cho bằng Ngọc Huyền hay Kiều My. Lý do đơn giản chỉ vì em “hiền” quá, “đàng hoàng” quá; là đứa con lý tưởng của Mẹ, nên không hợp với đứa “ngỗ nghịch chuyên môn làm khổ Mẹ” như chị!

[Sự *đàng hoàng* của em trái hẳn với sự *ngỗ nghịch* của chị đã thể hiện rõ ràng trong câu chuyện giữa tôi với Nguyễn:

“... *Men bière thấm vào ruột đang khi mệt dễ làm nóng bừng đôi má. Tôi mỉm cười khi nghe Nguyễn nhắc lại một kỷ niệm cũ trong những ngày đầu mới gặp:*

Nguyễn đưa Mẫn đi vòng vòng kiếm quán café uống tiếp sau khi mình rời quán thịt cầy trên đường Võ Tánh.

Mẫn nói: ‘Giá đây là Dalat, tôi đã có thể đưa bạn về căn gác 500 đồng tôi thuê, pha café mời bạn!’

Nguyễn hỏi: ‘Còn ở Sài Gòn?’

Mẫn lắc đầu: ‘Không được! Làm dĩ chín phương, phải để một phương lấy chồng bạn ạ! Ở nhà, tôi còn ba cô em gái. Phương lấy chồng, tôi trân trọng dành cho các em tôi chứ chẳng phải cho tôi’.

Lúc ấy Nguyễn nghĩ: ‘Cô này hay quá, vừa có thể đi uống rượu để ăn thịt chó với mình, lại vừa mang những ý nghĩ toàn thiện như vậy.’]

Thuở xưa, Mẹ già đặt nhiều kỳ vọng nơi bốn đứa con gái, đặc biệt tôi.

Ngoài chuyện học ở trường chữ, trường Nhạc, bốn chị em lại còn được Mẹ dạy cho đủ thứ chuyện “cầu kỳ lồi thồi” khác. Dạy từ lời ăn tiếng nói, dạy nấu nướng dọn dẹp (mỗi lần Mẹ già vào bếp là cứ bắt tôi vào theo để “*nhìn mà học hàm thụ*” các món ăn mẹ nấu. Rõ là đàn bà Huế! Nấu ăn thật ngon!) Dạy thêu thùa, may vá. Dạy tiếp đãi khách khứa, bày biện chén bát khi có giỗ, có tiệc. Thậm chí dạy khiêu vũ, uống rượu...

Mẹ hay nói, *con gái là phải “thanh biết thô hay”, sau này lấy chồng, không bị gia đình chồng chửi câu “vô giáo dục!”*

Trong bốn đứa, chỉ mỗi My Châu là hấp thụ được hoàn hảo những gì Mẹ dạy, còn tôi, càng học thấy càng... ngu ra! Chỉ có khoản uống rượu và nhẩy đầm là “bắt” nhanh nhất, lại còn “tự học” thêm vào mình những gì không bao giờ được dạy: “*Cái thú ưa đáp máy bay hay xe đồ mà đi chỗ này chỗ nọ!*” (Điều này chắc linh hồn Cha đã “lén” Mẹ mà dạy cho?!)

Kết quả hiển nhiên theo chuyện “*cá không ăn muối cá uơn*” là về sau My Châu trở thành vợ một anh Sénateur (người Bỉ) thiệt, nhiều phen được ngồi chung bàn tiệc với ông Vua Bỉ; trong khi tôi sau-trước vẫn chỉ là đứa xác xơ, tay đàn tay viết... ngoài ra là hết!

My Châu đúng thật *con vượng bố mẹ*, là niềm hãnh diện cho Mẹ già. Từ nhỏ đã thế, bây giờ vẫn thế.

Dù vậy, ở em có cái gì rất trầm tĩnh (đến se lòng) khiến tôi đôi khi phải e dè trong ngưỡng mộ.

Em không *điên* như tôi, không *dữ* như Kiều My, không *ngang tàng* như Ngọc Huyền, mà chỉ là *chịu đựng, câm lặng*. (Y hết nỗi câm lặng cô đơn của Emily Bronte, tác giả Wuthering Heights).

Nhìn lại mấy chục năm, thấy, hình như chưa bao giờ tôi được một lần chuyện trò thân mật với My Châu như đã nhiều lần có cùng hai đứa em nhỏ. Nhưng, tận trong sâu thẳm đáy tim, tôi vẫn cảm nhận được tấm lòng đứa em gái. Những lời thư hiem hoi em viết đã làm nền tảng vững chắc cho niềm tin ấy:

"Chị Thu Vân thân yêu,

Có một điều Châu muốn nói với chị là cứ làm theo những gì mình cảm thấy cần thiết phải làm, nhất là điều ấy phát xuất từ tấm lòng và các sâu kín tận trong tâm khảm, chỉ riêng một mình mình và Thượng Đế nhìn thấy: (...)

"Cái mình tìm kiếm đã lâu, có thể là suốt đời, bây giờ bắt gặp thì không có gì ngăn trở được".

Cái ấy rất khó giảng nghĩa và khó làm cho người khác hiểu được trọn vẹn.

*Dù sao cũng không phải lỗi của họ nếu họ không hiểu mình. Nói thì dễ nhưng giữ cho thật sự đứng vững trước lời thiên hạ (kể luôn những bàn tán của người thân) cũng không phải dễ. Nhưng mình có một vũ khí để chống lại những điên đảo đó: **Sự cầu nguyện.***

Qua những trang nhật ký dang dở chị gửi Châu, Châu thấy được điều ấy nơi chị. Ở những ngày xa xưa nào đó tại Sài Gòn, lúc mình còn ở chung trong mái nhà Yên Đỗ, đôi lần chị đã nói: "Có gì, chị chỉ biết đọc Kinh Kính Mừng..." và xâu chuỗi Thánh Giá chị để trong hộp đàn violon...

Những cái ngày xưa nhỏ nhoi, phớt qua ở những lúc hiem hoi chị em ngồi lại với nhau, và bây giờ qua những trang nhật ký ở những lúc chị Thu Vân tâm hồn thất tán cuốn hút theo những cái phiền toái của cuộc sống, Châu thấy được trong đó sự thành tâm cầu nguyện...

Và rồi sau những phút giây cầu nguyện, chị lại đứng lên; một người chị đầy năng động, ham sống và vẫy vùng trong cái lưới vô hình của Định Mệnh, cái lưới mà Châu thấy rất mệt mỏi cho riêng Châu nếu không có sự cầu nguyện (nhiều khi chỉ duy nhất một chữ "Thượng Đế" được lập đi lập lại hằng chục lần trong óc) để mong có một sự bình an cho mình ở những lúc cùng cực đảo điên.

Châu cũng là con gái của Cha Mẹ như chị, như Bé, như Tí ngày xưa, nên cũng chịu theo cái thất điên bát đảo mà chị và Bé đang chịu, chứ không sáng sủa gì cho lắm. Tuy nhiên mỗi đứa chịu theo cái của mình, cái lưới trời buộc riêng trên cuộc đời mỗi người..."

(Thư viết tại Bruxelles Oct 1/2003).

Và:

"...Có thể nói như, mỗi người sinh ra là đã có nửa con người của mình thất lạc đâu đó và lúc nào cũng vẫn muốn đi tìm lại nó..."

Những lời thư họa hiếm mà mỗi lần đọc là mỗi lần tôi thấy ứa lệ... Nhớ lại tuổi thơ... Nhớ khi vừa lớn... Nhớ Sài Gòn... Nhớ thuở thanh xuân... Nhớ những bước giang hồ không mỏi... Nhớ căn nhà Yên Đổ... Nhớ Mẹ già... Nhớ các đứa em... đứa vùi thây dưới lòng biển lạnh, đứa trầm cảm còn sống nơi xa, đứa lẻ loi cúi đầu cầu nguyện...

Nhớ cả chính *tôi-gục-xuống-rồi-lại-đứng-lên* trong rất nhiều phen (như lời My Châu viết).

Nhớ nhiều lắm.

Trong cái “nhớ” có luôn cái “hận”.

Nhưng khác Uyên Thao, tôi không hận chính mình, cũng không hận loài người, mà là hận vị Ác-Thần-Thượng-Đế. Chính vị đó mới tạo ra mọi nỗi. Còn con người chỉ là “phương tiện” sử dụng điều “muốn làm” của vị đó thôi.

Cái ước mơ nhìn thấy *“hình ảnh ánh gương vùng vẫy giữa khoảng trời bao la ngay cả khi nằm sâu dưới mộ”* của Uyên Thao (trong Gương Thiêng Trần Quốc),

hay cái *“ước mơ dành lại đất Chàm”* mà *“dưới lòng mộ sâu, tôi chẳng thể nghĩ được điều linh hồn anh đã hết vẩn vương hoài bão ngày xưa.”* (Thương Tội Đòi Nhau).

có lẽ cũng giống bốn đứa con gái của Mẹ, mỗi người chịu riêng một số phần khắc nghiệt?

Nhưng rồi, làm gì được khi Con Người chỉ là một sinh vật bé nhỏ trong bàn tay to lớn của Thượng Đế, (như Rodin đã diễn tả trong bức điêu khắc nổi tiếng *“La main de Dieu”* mà Rodin đã sáng tạo); có muốn trốn chạy kiểu gì vẫn không thoát nổi năm ngón bất cứ lúc nào cũng sẵn sàng co lại.

Nghĩ cho cùng cũng không muốn hận vị Ác Thần Thượng Đế làm chi cho thêm tội; mà, có lẽ, nếu không muốn van nài Đức Mẹ giúp cho nghị lực để vác đến cùng cây Thánh Giá (như trong thời tuổi trẻ), hoặc như My Châu cúi đầu cầu nguyện mỗi đêm ở cái xứ lạnh xa xôi, thì tôi phải nên biết nhìn lại chính mình:

“Cái Nghiệp kiếp nào đã gieo, bây giờ hãy cứ đứng thẳng người ngang nhiên mà lãnh cái Quả.”

Thời tuổi trẻ, tôi luôn luôn vẫy vùng (như lời thư cô em gái viết), nhưng lúc này *“gần tàn cuộc chơi”* mới thấy mình **bằng lòng chấp nhận** thái độ *“Thôi thì mọi chuyện cứ kể như nằm trong cái vòng Duyên-Nghiệp. Mỗi người đều không thể tránh khỏi cái Duyên-Nghiệp của mình, nên có lẽ phải RÁNG vui với tất cả mọi chuyện sẽ đến”* mà vào ngày thứ Bảy, 4 Dec 2004 lúc 00:33:50 sáng Uyên Thao đã viết cho tôi.

Cũng vậy, *“Hạnh phúc luôn có sẵn trong cuộc sống chứ không phải tặng vật để kẻ này trao cho kẻ khác”* như lời vị Sứ quân họ Phạm đã nói trong Gương Thiêng Trần Quốc, thì rõ ràng, Uyên Thao và tôi, (hai cô em gái và tất cả mọi người) ai cũng đều **“đang có hạnh phúc”**.

-My Châu ở Bruxelles tìm ra hạnh phúc trong sự cúi đầu cầu nguyện.

-Kiều My ở Santa Ana tìm thấy hạnh phúc trong sự “cãi nhau” liên hồi với các anh chàng điều khiển chương trình trong cái radio.

-Còn tôi, “hạnh phúc” có được là từ những dòng lộn xộn viết-CHO-người-“đã-chết”-đang-còn-sống.

-Và “hạnh phúc” của Uyên Thao là mỗi ngày được đọc những giong lộn xộn TTBG viết-VỀ-người-“đã-chết”-đang-còn-sống-Uyên-Thao!

□

Trần Thị Bông Giấy.

(Bài viết xong lúc 3:11 khuya, May 22/2017, thứ Hai).

[]